

Ji naznanja gledajoč,
Zadervi de nej ga proč.

Ona ga z ročico gladi
Brige te in straha radi:
„Sokol moj, kaj nek imaš,
De pokoja si ne daš?“

Ko je v izbo prišla bila,
Je za sabo zaklenila,
Sedla k zidu pod oknam,
Bratov čakajoča tam.
Jabko ogleduje vedno,
Kak je sočno, kak je čedno,
Mik ji kar mirú ne dá,

Rada bi le vkusila,
Tak vabljivo, polno meda —
Tode misli: „Do obeda
Čem zatreti vžitja mik,
Je pustiti v krasu slik.“
Komaj to izreči jame,
Zopet že je v roko vzame,
Misli nesti le pod nos,
Tode — hrst! je vgriznjen kos! —
Dobro, sladko, polzno, mana!
Do tedaj ji clo ne znana,
V migleju se staja vse,
Ter gluk, gluk! — v želodcu je.

Zdaj pogled kalí se v hipu,
Čutno ni ničesar tipu,
Sklep za sklepam omedlí,
Pade z rok ji kar derží;
Zatekljá po tleh se jabko,
Vidi zmirej manj in napko,
Cepne omedlevce rop
Brez zavedenja na klop.
Tam ko mervta je ostala,
Čuta znamenja ni dala,
Diha ni, ne giba več,
Vidno žitje vse je preč.
(Konec prih.)

Dopisi.

Iz Dunaja 20. sveč. — Iz „Novic“, „Triglava“ in „Tagblatt“ se vidi, da sta „Slovenija“ in konstitucionalno društvo v Ljubljani svoje oči na davkovske predloge obrnila in „Slovenija“ se je po pravici posebno nad tem spotikala, da je po vladinem predlogu v vseh komisijah vlada v večini. Ravno to je na prvi pogled previdel tudi odbor, kterege je državni zbor postavil, da pretehta vladine predloge zastran prenaredbe mnogoterih davkov zlasti pa gruntnih, hišnih, pridobninskih itd. Naj toraj povemo, kako je davkovski odbor državnega zbora nasvetoval komisije za cenitev zemljišč ali gruntov sestaviti. — Najvišja komisija na Dunaji, kateri bo finančni minister ali njegov namestnik predsedoval, bo imela 30 udov. Finančni minister jih bo izvolil 10, gosposka zbornica 5, zbornica poslancev pa 15, in sicer bojo volili poslanci vsake dežele sami za-se enega uda v najvišjo komisijo, oni pa niso vezani, da bi ga morali voliti ravno iz svoje srede ali iz zbora, temuč smejo voliti kogar hočejo. Vsaka dežela bo imela tedaj saj enega zastopnika v najvišji komisiji, le deželice Goriška, Trst in Istria boje imele vse tri le enega. Tudi Korošcem in Kranjcem so hoteli dati skupaj le enega zastopnika, pa „kranjski statisti“, kakor dr. Ahačič kranjske državne poslance imenuje,*) so se trdo vprli in so Kranjcem lastnega zastopnika pribojevali in prav gosp. Svetec je nasvetoval, naj poslanci vsake dežele za-se svojega zastopnika volijo in zahteva njegova je bila sprejeta. — Deželna komisija bo imela 6 do 10 udov. Predsedoval jej bo deželni poglavar (cesarski namestnik, deželni predsednik) ali pa njegov namestnik. Polovico udov te komisije bo postavil finančni minister, pa dva mora izmed gruntnih posestnikov tiste dežele vzeti, za katero bosta postavljena; drugo polovico udov voli deželni zbor. — Okrajna komisija bo imela 8 udov. Predsednika in njegovega namestnika imenuje finančni minister, kateri tudi 4 ude okrajne komisije izvoli, pa je vezan na to, da mora dva izmed gruntnih posestnikov tistega okraja vzeti, za kterege bota postavljena. Ostale 4 ude izvoli ljudstvo in sicer enega izvolijo tisti posestniki kakega okraja, kateri šesti del gruntnih davkov vsega okraja plačujejo, katerih pa nad 20 ne sme biti. 3 ude izvolijo odborniki okrajnih zastopov, kjer so okrajna zastopništva vpeljana; kjer jih pa ni, kakor na Kranjskem, izvolijo pa une tri ude župani celega okraja in njihovi svetovalci. Pravico glasovati imajo samo udje teh komisij, in kadar je enako število glasov, njih predsednik, referenti, kateri boje prav za prav delavci komisij, nimajo pravice glasovati. — Ako se pomisli, da je finančni minister že sam 5 udov poslanski zbornici odstopil in se ravno tako tudi vdal,

da se v deželno in okrajno komisijo dva gruntna posestnika volita, mora se misliti, da bo odborov predlog brez vladinega nasprotja tudi na zboru potrjen, in ker ni misliti, da bi gosposka zbornica med peterimi udi, ktere bo ona v najvišjo komisijo volila, nobenega takega ne izvolila, ki gruntne davke plačuje, zato se menda ne bo treba bati, da bi plačevalci gruntnih davkov v vseh 3 komisijah ne bili dovoljno zastopani.

19. svečana je zbornica poslancev potrdila pogodbo, katero je bil finančni minister kranjskemu deželnemu zboru predložil; tudi je v državni stroškovnik za 1869. leto že postavljenih tistih 700.000 gold., ktere ima kranjska dežela dobiti za svojo veliko tirjatev od države.

Ravno ta dan je interpeliral dr. Toman s svojimi slovenskimi in tirolskimi tovarši in še drugimi poslanci (vseh skupaj 25) ministra Hasnerja zastran ukaza, danega 10. svečana zastran šolskega nadzorstva in ga prašal: kako nek se ta „ukaz“ vjema z državno in deželno ustavo, posebno pa s šolsko postavo od 25. maja 1868? — Sliši se, da tudi spodnji Avstrijani in Šlezaki mislijo zastran tega ukaza učnega ministra interpelirati. Zoper ukaz je vsak, kateri je „verfassungstreu“,*) akoravno je nekterim zastran obsega všeč. Kaj se bo dalje storilo, to se bo iz odgovora ministrovega pokazalo.

Iz Štajarskega. (Dragi slovenski volilci celjskega volilnega okraja!) Ravno sem dobil v roke pismo konstitucionalnega društva celjskega, katero priporoča dr. Leitmajerja za poslanca. In Konjičanje bodo volili (?) Ladislava Poseka. Oba sta liberalca, nočeta o zedinjenji Slovencev ničesa slišati in tudi o vpeljavi slovenskega jezika v šole in uradnije ne. Da znata slovensko govoriti in da sta za drugi del poštena možaka, to ju nam še nikakor ne priporoča. Mi Slovenci potrebujemo Vošnjake in Hermane, kateri se bojujejo iskreno za nas, za naš dušni in materialni blagor, za našo omiko in razvoj, kateri morejo marsiktero grenko besedo hladnokrvno prenesti, in katerih je glavno gezlo „Zedinjena Slovenija.“ Toraj volilci našega rodú vsi enoglasno: v Celji Ivana Žužo, — v Mariboru pa dr. Dominikuša, in Bog vas živi! Vaš

Jože Iskrač, župan tolstovrhški.

Iz slovenskega Štajarja 20. sveč. R. — Volitvi deželnih poslancev v Celji in Mariboru se bližate, in upanje naše, da zmagata Žuža in Dominkuš, stoji trdno kakor izprva. „Tagespošta“ sicer se na videz v sladki nadi ziblje, da stotnik Seidel bode prekosil dr. Dominkuša; al gotovo je, da sama „Tagespošta“ ne dá ne pečenega groša za izvoljenca Seidelná. Njen krik je le časnikarsk manêver, s katerim za oficirja ongavi. Kar se tiče g. Kosarja, se je v javnem razglasu,

*) Ta priimek je bil le časnikarska spaka.

*) Konstitucionalni „Tagblattovci“ so „unicum“, ki kimajo tudi vsacemu ukazu. Res „lucus a na lucendo.“

ki gaje „Danica“ prinesla, kandidaturi odpovedal in sam prigovarja volilcem, naj brez vsake druge misli volijo iskrenega rodoljuba gosp. Žužo. Tako je stališče naše zdaj, in ne bojimo se pri naših volilcih celó nič, da vsi na dan volilnega boja ne bi stali nepremakljivi kakor skala.

Iz Koroškega 1. febr. † (Srednja šola; hudodelstvo; učiteljski zbor.) Že dolgo se vlada in deželni zbor menita o ustanovljenju nove srednje šole v Beljaku; letos bo vendar morda resnica. Deželni odbor ima nalogo, deželnemu zboru v prihodnji sesiji poročati: kateri šolski predmeti in v katerem okrožji naj bi se učili, koliko učiteljev bo treba, katerih drugih reči je k nauku potreba, kako se bo to vse plačalo, koliko bodo tedaj stroški in dohodki. 18. u. m. je bil zavolj tega zbor, pri katerem so bili tudi vodji celovških šol nazoči. V tem se je sklenilo, naj se ustanovite sekcije, namreč ena za više ljudske šole (Bürgerschulen), ena pa za srednje šole. To se je tudi storilo in že se dela na obeh stranéh. Res potreba je, da se v teh rečéh enkrat kaj stori, saj so celovške šole takrat preveč natlačene, Beljak bi pa za novo srednjo šolo pravi prostor bil, pa bi tudi iz te naprave velika korist došla temu mestu, ktero bo sčasoma zavolj železnic imenitno. — Nedavno je prišel v samotno kmečko hišo na Djekšah (fara na gori) med sv. mašo v nedeljo nek potepuh; v naglici vkrade kar dobi, ker so hišni otroci hitro hrup naredili in v cerkvo k starišem leteli. Deklo, ktera je ta čas hišo in otroke varovala, pa je hudodelnik tako s svojim nožem obdelal, da so jo na tleh v krvi ležečo našli. Ranjena je težko, vendar se bo zopet ozdravila. Hudodelnika še niso zasačili. — Drugi učiteljski zbor Velikovške podružnice je bil pretekli teden v Grebinju. Skoro vsi učitelji so bili nazoči, pa tudi poslušalci iz občine so zbor počastili. Prvi predmet zborovanja je bil nauk o domovini, zemljo- in svetoznanstvu, in kako naj se ta že v prvem razredu začne in se potem čedalje bolj razširja. Človek more svojo domovino poznati, potem jo tudi ljubi in spoštuje, nikoli pa ne, če si domá tujec. Potem je bil govor o ustavnih principih v šoli, namreč, kako se oni v šoli obdelati morejo. Za tem je prišlo na vrsto jezikoslovje; prav živahno se je o tem debatiralo. Zadnjič je bila še vadbá o stenografiji in telovadbi. Duh prijateljstva, sloge in napredovanja je vel med vsemi učitelji. Tretji zbor bode meseca majnika.

Iz okolice tržaške 20. sveč. — Popred se je neki Schiff vtikal v naše volitve, zdaj pa bi pajdašica njegova „Triesterica“ rada delala neke zmešnjave. Najela si je v ovčjem kožuhu nekega volka, ki je pisal, naj Cegnar, Zor in Piano dobrovoljno odstopijo, kajti utegnili bi se razcepiti glasovi volilcev in izvoliti se kdo drug nasprotnik (vendar ne a la Schiff?). In kako, dragi bralci, mislite, da preljubeznjiva „Triest.“ pride do tega sklepa? Ona pravi (in to so njene lastne besede), da „vse kaže na to, da Cegnar, Zor in Piano bodo voljeni“; brž potem pa se „razcepljenja“ glasov boji! — Kako se vendar „Triest.“ s pametjo krega! Idi v kloster Ophelia!

Iz košanske doline na Notranjskem 13. febr. J. V. (Spominki na pust — plesalci in plesalke — ženitev „na hlače“.) Resničen je pregovor: „pust povsod pušča sled za seboj.“ Da je temu tako, so nam živi dokaz nerednosti, ki se o njem povsod godé. Zadnji dan kurentov je 20 let stara ženska s plesišča skočivši padla in si rokó zlomila; nek fantin se je tudi pri plesu na družega nekaj razsrdil in mu je zvečer plačilo odštél, da mu je s kamenjem ves obraz raztolkel, zraven stoječemu pa je kamen v roko odletel in tudi njega hudo ranil. Neki drugi ženski so v tepežu obraz

pobili in zgodilo se je še polno družih nerednosti, ki jih je pust slovo jemaje zapustil. — Ne morem si kaj, da ne bi besedice spregovoril o ženitvah, katerih je žalibog današnji dan prav obilo in se jim ženitev zgolj le „na hlače“ pravi. Taki zakonci ne vejo, kamo pojdejo in kaj da bojo začeli. Velika revščina je njihova gotova „dota“, kajti ni ga ne od nobene strani dohodka, a stroški so vsaki dan. Ni čuda tedaj, da bi se več takih, precej čez osem dni, da bi le mogoče bilo, spet radi — razženili. Dobé se pa tudi taki, ki namerjajo svojo ali pa ženino doto, na pol, namreč za 100 gold. 200 prodati. In ne manjka se takih brezvestnežev, ako jim taka reč na ponudbo pride, da brž po njej sežejo. Ne bi menda bilo napačno, ako bi morale veljavne biti besede, ki smo jih lani v „Novicah“ čitali: „Ne dajte se vsem ljudém križem ženiti!“ A žalibog, nikdo jih ne čuje.

Iz Sovodenj 18. februarja. A. Č. — Danes smo pokopali učitelja tukajšnje ljudske šole gosp. Štefana Lapanja. Bil je ranjki mož kakih 60 let, olikanega obnašanja v vsem vedenju svojem; zvesto je spolnoval dolžnosti svojega stana; poklic njegov bil mu je nad vse. Večkrat je pohvalo prejel od šolskih predstojnikov zarad vspeha svojega šolskega delovanja, čeravno je bilo videti še nekaj iz stare šole nad njim. Tudi službo organista in srenjskega tajnika je oskrboval, da mu je lože bilo preživiti družinico svojo, dveh hčerk še neodraslih. Bodi mu zemljica lahka! Naj bi otroci naši precej saj enako skrbnega v vsakem oziru izglednega učenika dobili!

Črnomelj 18. sveč. J. K. — Predpustne veselice so bile v čitalnični dvorani 7. dne t. m. končane. Kakor po navadi, prišlo je tudi sedaj mnogo občinstva. Radovali smo se posebno dohoda rodoljubih gospodov iz Severina: Vranicana, R. Lopašiča i Celeniča, koji so z iskreno besedo kazali, da jim je vrlo mar za svetinje narodove. Odzdravilo se jim je pa tudi prav odkritosrčno s tem, da Hrvata i Slovenca tudi Kolpa ne mejí. Drugi dan so nas čestiti naši gostje zapustili; videlo se je, da so bili prav zadovoljni, mi pa si njihovega prihoda v naš narodni dom še mnogokrat želimo prav srčno.

Krka na Dolenskem. M. K. — 11. dne t. m. je šel neki blizo 30 let star kmečk fant v domači laz pod mali Korinj gradit in meje popravljat. Okoli ene ure popoldne pridejo 4 možje z dolgimi bradami po stezi do njega, med sabo šepetaje v jeziku njemu nerazumljivem; eden ga po domače nagovori z besedami: „mi bomo tebi nekaj vzeli“, drug mu nastavi dolg nož na prsi in pravi: „če se le ganeš in glas od sebe daš, precej si mrtev.“ Na to ga zgrabijo, ga vržejo na tla in mu odrežejo — strah me je in groza povedati — pol cime. Revež je hudo krvavil in v medlevico padel. Ko se spet zavé, počasi domú tava. Sosedje razdraženi po taki divji hudobiji, gredó eni s puškami, drugi z vilami in sekirami za trinogi do trde noči, pa niso našli nobenega sledú. Drugi dan ob 4. uri so 4 dolgo bradci v Zagracu v neko krémo silili, pa jim niso hoteli odpreti, tedaj so le tobaka kupili in jo naprej pobrali, Bog vedi kam. Razmesarjeni bolnik, kteremu je zdravnik kmalu na pomoč prihitel, je bil 12. dne t. m. s sv. zakramenti za umirajoče previden. Zapišite drage „Novice“ te grozovitnike, naj so odkodar koli, v črne bukve!

Iz Gorenskega 14. sveč. J. Z. (Nesreča. Zima.) Pred 9 tedni se je v naši okolici neka žena s priimkom „stara Fronknja“ iz Rateč izgubila; v vsi okolici so skrbno po njej popraševali in na vse kraje pisarili, ni bilo niti duba niti sluha. Ne dolgo potem smo na Kranjski gori pogrešili moža, kteri je pod imenom „slepi Jok“

tudi obče znan bil; bil je omenjeni več let cerkvenik na Kr. gori, in kar je oslepil in se postaral, je le od miloščine ljudi živel; tudi tega je neki večer zmanjkalo, in nihče ni vedel, kje da je. Naenkrat smo za oba izvedeli. Ženo smo našli 12. t. m. pičlo uro od Rateč v hosti v nekem grabnu, ki ga je popred sneg zamedel. Reva se je, kakor je bilo že popred večkrat slišati, zopet zmešala; šla je menda v hosto in tamkaj glada poginila. — „Slepi Jok“ je prerad žganjček srkal, ako je kakov groš vlovil. Tako se je tudi zadnji večer v neki žganjariji preveč v kozarček zaljubil, domu gredé najbrže padel, zaspal in potem, ker je hud mraz nastal, zmrznil. — Zime ne pomnimo še take, kakor je letošnja. Res smo imeli skoz 5 dni hud mraz, in sneg do 5 čevljev debel je večkrat v našem visokem kraju zemljo pokrival, al zdaj je že skoraj skopnel in solnce posebno na solnčnem kraju tako toplo sije, da so prve spomladanske cvetlice vse v cvetji. — Bog daj, da bi se enkrat tudi tukajšnje ljudstvo iz duševnega zimskega spanja prebudilo in za národno pravo tudi tu gibati jelo, kjer do zdaj še vedno blatnikovi nemškutarji zvonec nosijo. Drugikrat kaj več o tej reči.

Z idrijskih hribov 20. sveč. = Unidan sem bil po opravkih v Idriji, kjer bo 6. sušca volitev deželnega poslanca namesti izstopivšega viteza g. A. Gariboldi-a. Povsod sem slišal, da volitev bode to pot tiha, gladka brez strank, in bojé enoglasna, kajti vse je tako nastavljeno, da se bode volil c. kr. rudarski nadsvétnik gosp. Lipold, čeravno se sam zato ni javno oglasil. Na katero stran se bode vstopil v deželnem zboru, bode prihodnost kazala. Naj mu do tistihmal „Novice“ pusté „bel list“, da si sam napiše svoj program, o katerem bo ob svojem času narod slovenski sodil.

Iz Ljubljane. Odbor kmetijske družbe je imel v nedeljo pod predsedstvom g. dr. Coste izredni zbor, v katerem je po sporočilu 3. odseka, kteremu je g. J. Zevnik prvomestnik, prevdarjal nasvete višega vrtnarja W. Köhlerja v ogerskem Altenburgu zaradi pospeha sadjereje in vrtnarstva, ki jih je c. kr. ministerstvo kmetijstva družbi poslalo v prevdarek s pristavkom, da tudi temu kmetijskemu oddelku hoče denarne podpore dati. Ker se v Ljubljani snuje posebna vrtnarska družba, ki je že od ministerstva prejela 500 gld. podpore, zato je odbor svoje predloge stavil le o pomočkih, kako bise dala sadje- in murbo-reja še bolj povzdigniti, in to posebno po udinganji izvedenega vrtnarja, ki bi tudi po deželi potoval ter sadje- in murbo-rejo učil, po denarnih premijah, ki bi se dajale posebno marljivim kmetom ali ljudskim učiteljem, po izdavanji primernih knjižic itd.

— V današnjem „Oglasniku“ razgláša kmetijska družba oklice, kako se bojo na Kranjskem premije za govejo živino delile, in kako biki za pleme na deželo dajali.

— Pretekli teden je na svojem oglednem potovanji bil tudi v Ljubljani gosp. Aleksander pl. Nadosy, c. kr. general in zdaj poveljnik državnih kobilstev in žebčarij v neogerski Avstriji. V živinorejskih zadevah izvedeni in za povzdigo konjereje ves vneti mož je popolnoma na svojem mestu, da pomaga izpeljati blage namene, ki jih ima ministerstvo kmetijstva za povzdigo konjske reje po vseh naših deželah. (Glej prvi sestavek v današnjem listu). „Vlada naj je z dobrimi napravami in denarji na pomoč gospodarjem, ki se pečajo z rejo konjsko, gospodarji pa do najmanjšega kmeta naj se udeležijo sami vsega, kar je treba za zboljšanje konjske reje, in kmalu bomo z našimi konji drugač stali kakor zdaj“ — to je pl. gospoda Nadosy-a glavno pravilo, a to je tudi pravo pravilo.

— Z odpisom od 14. svečana prof. L. Leger iz

Pariza potrjuje dr. Bleiweisu prejem poslanih mu slovenskih knjig, ki so mu — po mnogih križempotih — došle. „Jesam Vam za ove knjige vrlo zahvalan — piše gosp. profesor — ja mislim, da su prve slovenske knjige, koje u Franciju dolaze, a da prvi put će se u mojih lekcijah o slovenskom slovstvu govoriti. Matici Vašej čestitam za niezine radnije, a nadam se, da će i dalje napredovati tako lepo.“

— Pes ni bil stekel, ki je unidan v Krakovem žensko popadel.

— Preskušnje babic iz porodoslovja v slovenskem jeziku so 26. in 27. dne t. m.

— Kakor slišimo, je odbor narodnega političnega društva „Slovenije“ edinih misli o tem, da se ne udeleži volitev za mestni odbor.

— („Slovenija“, društvo za brambo narodnih pravic) napravi 5. občni zbor v pondeljek (1. marca). Program temu zboru je ta-le: 1. Sporočilo odborovo. 2. Razgovor o volitvah za mestni zbor. 3. Razgovor o ukazu zaradi šolskega nadzora. 4. Nasveti posamesnih družbenikov. — Začetek ob 7. uri zvečer, zbirališče v čitalnični dvorani. — Vljudno vabi k obilemu udeležstvu odbor.

— (Odgovor.) Vredništvo „Slov. Narod.“ je v 14. listu zaradi izdaje novega slov. časnika odboru „Slovenije“ očitalo postopanje, ktero žali poštenje njegovo. Odbor čisla svobodo tiska; priča temu je to, da z mirno vestjó bere, kar „Slov. Nar.“ in „Tagblatt“ pišeta o delovanji njegovem. Al ono očitaje v listnici 14. lista „Nar.“ mora zavriniti kot hudobno natolcevanje.

Iz poslednje seje odbor „Slovenije“.

— Občni zbor hranilnice ljubljanske je unidan mnogo darov podelil dobrodejnim napravam; izvolil si je tudi — novih udov in jih od prvega do zadnjega skrbno izbral iz tiste vrste, ki ima zasluge za „Tagblatt“, kakor na pr. dr. Schrey itd. Národni stranki ni sicer celó nič na tem ležeče, da se ni izvolilo tudi nekoliko narodnih mož, saj mala kopica glasov tako nič ne šteje, in res žal bi nam bilo, ako bi se patrijarhalični mir v zbornici kterikrat kalil; al le zato smo omenili te volitve, da slepim, ki ne vidijo, in gluhim, ki ne slišijo, kažemo „ad homines“ prav koliko veljá tisto „Tagblattovo“ hinavstvo, ki pogostoma ima na jeziku „spravo“ in „ravnopravnost“, v srcu pa — strup in gospodstvo!

— Prvi list „Brenceljna“, ki ga izdaja g. Jak. Alešovec, je preteklo soboto po premaganih ovirah pribrenčal na dan. Na čelu mu stoji ta-le šaljivi napis: „Brencelj v lažnjivi obleki. Izhaja, kadar ga je volja. Rokopisov ne potrebuje in ne daje nazaj. Inserati se jemljejo zastonj. Veljá 10 soldov. Odgovorni urednik: Slovenski duh.“ Svoje brenčanje pa tako-le napoveduje bralcem: „Brencelj pri prvem izletu uljudno sprejet, sklenil je izletati dva krat na mesec in sicer v začetku in sredi meseca. Ker so mu hotli nemški liberaluhi pristriči perutici, preselil se je iz njihovega gnjezda ter izbral si stanovanje med prijatli. Ako Vam je všeč njegovo brenčanje, podpirajte ga, da ne pogine še mlad.“ — „Brencelj“ je personificirana satira v tako izvirno šaljivi besedi, da je bralcu včasih smeha popokati. Če „Brencelj“ tù in tam kako napako ali spako do kože piči, naj je jej tolažba v tem, da — feriunt „summos“ fulmina montes. — Prihodnji „Brencelj“ bo gotovo čestital „konstitucionalnemu društvu“, da ima lahko o davkih govoriti, ker ima finančnega ministra (g. Dimica) med svojimi udi. Saj tako pripoveduje vladna „Laib. Ztg.“ včeraj.

— (Vabilo k besedi), ktero na slavo Vodniku in Prešernu, napravijo gimnazijalci v dvorani ljubljanske čitalnice 28. februarja 1869. Program: 1. Prolog.

2. Vojenska, poje zbor. 3. VIIme Air Varié pour Violon par Beriot. 4. Deklamacija. 5. Kdo je mar? Besede Koseskove, napev Ipavčev, poje zbor. 6. „Nova pisarija“, dialog zložil Prešern. 7. Popotnica, poje zbor. 8. „Novci za diplomu“, burka v enem djanji. — Vstopnina 40 kr. — Veči darovi sprejmo se hvaležno. Vstopnice dobé se v štacuni g. Bučarja pred mostom in zvečer pri kasi. — Začetek ob 1/2 8. uri zvečer. Čisti dohodek za Vodnikov spominek. — Gledé na blagi namen, nadja se prav obilnega obiskanja

odbor više gimnazije.

— (Vabilo v občni zbor obrtniško-pomočnega društva), kateri bode 28. dne t. m. (prihodnjo nedeljo) ob 11. uri dopoldne v veliki dvorani mestnega magistrata. Po govoru predsednikovem se bode bralo sporočilo o preteklem letu, potem bode predsednik dal nekatere reči na znanje, in zaslišali se bodo kaki drugi predlogi družbenikov; ko bode lani za pregled družbenega računa izvoljeni odbor poročal o tej reviziji, pride volitev 4 odbornikov in novega odbora za pregled družbenega računa za 1869. leto na vrsto.

— (Po javni dražbi) se prodá prihodnji ponedeljek (1. marca) zlatnina, srebrenina itd. in vse pohiše ranjcega preč. stolnega prošta, g. Antona Kosa, in to na stolnem trgu hiš. šte. 301. v 2. nadstropji. Marsikdo bo želel kakega spominka na nepozabljivega rodoljuba.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Iz Dunaja. — V državnem zboru ste bile te dni važni dve interpelaciji do ministerstva nauka: dalmatinski poslanec Ljubiša z svojimi družniki je gledé na to, da se v slovanski Dalmaciji, kjer ni skor nobenega pravega Laha, vendar le po naročji nosi laški jezik, vprašal ministra: ali, kdaj in kako misli vlada ravnopravnost jezika v Dalmaciji po §. 19. izvršiti? Drugo vprašanje pa je bilo dr. Tomanovo in družnikov njegovih: kako da se ukaz o šolskem nadzorstvu vjema z državnimi in deželnimi postavami in še posebno z državno postavo od 25. maja 1868.? Obojno vprašanje je tako temeljito sestavljeno, da — če tudi iz obilnih skušinj vemo, kako se odgovarja na interpelacije — smo vendar radovedni, kako bo minister uganil te zastavici.

— Zbornica poslancev je sklenila, da se deželam, katerim je nekda vlada vzela premoženje deželno, povrne (saj nekoliko), in o tej meri naj se Česki povrne 1 milijon in 90.000 gold., Šlezki 15.000 gold., gornji Avstriji 380.000 gold., Štajarski 2 milijona in 700.000 gold., Kranjski pa 700.000 gold., in to v novih 5percentnih obligacijah. Tirolski, Salburški in Koroški, ktere so že zdaj vsakoletno povračilo dobivale, naj se kapital izplača v istih državnih obligacijah.

— Stroški za šolstvo so za letošnje leto tako le prevdarjeni: vsega skup se za šolstvo izdaja 3,668.298 gold. (677.461 gold. več mimo lanskega leta), in sicer: za šolske svetovalce 73.283 gold. (lani 67.173 gold.), za državne priklade k šolskemu zavodu 2,655.521 gold. (lani 2,180.467 gold.), za akademije 55.140 gold. (lani 55.280 gold.), za ohranitev stavbinih spominkov 8000 gold. (lani 6000 gold.), za ohranitev starih in novih očitnih spominkov 6738 gold. (lani 738 gold.), za avstrijski muzej 295.000 gold. (lani 145.000 gold.), za umetniško obrtniško šolo 12.800 gld. (lani 12.770 gld.), za zavode in priklade k c. k. naučnim namenom 184.285 gold. (lani 188.317 gold.), za odškodnino pri naučnih

namenih 7.997 gold. (lani ravno toliko), za patronatne stroške 7.861 gold. (lani 14.394 gold.). Če se od teh izdajkov odštejejo stroški, ki niso s šolstvom skoro v nikakoršni zvezi, kakor p. za stavbine namene, za zidanje muzeja itd., se vidi, da za pravi poduk ljudstva daje država komaj — pol milijona.

— Postavo zarad porotnih sodeb o tiskovnih pregreškov je cesar že potrdil. Pričakovati je tedaj kmalu razglasa.

Iz Trsta — je prišla strašna novica, da 20. dne t. m. proti poldne se je, raztrgana po sili smodnikov, potopila vojna ladija „Radeckova fregata“ imenovana, v morje jadransko. Od 364 vojakov in mornarjev se jih je otelo le 23, vsi drugi so v morji našli grob. Kako se je ta nesreča zgodila, se še ne vé prav; pravijo, da je ogenj nastal v hramih, kjer je oglje spravljeno, odtodi pa je segel v shrambo smodnikovo.

— V Trstu se je združila drhal, ktera se po cerkvah tako razuzdano obnaša, da se drugi ljudje bojé v cerkev in pridigarja motijo v govoru. — Čedalje več sadú tedaj rodí „liberalizem“, pa ga bo še več!

Hrvaško. — Njih Vel. cesar in cesarica prideta 8. dan sušca v Zagreb; ondi ostaneta nekoliko dni; cesar gré potem na Reko in v Pulj (Pola); cesarica se iz Zagreba vrne na Dunaj nazaj.

Ogersko. — Zbor se skliče 20. aprila. Dotistihmal bode še veliko vina in krvi steklo. — Rumunci v Erdelji so se zedinili, da ne volijo poslancev.

Grško. — Turško-grške homatije so za zdaj poravnave; Turk je odprl grškim ladijam spet vhod na svoje morje.

Amerika. — V Francisco, v Kaliforniji, se je ustanovila čitalnica, ki se je obrnila do vseh slovanskih zavodov v Evropi, ter jih prosi, naj bi jej poslali knjig, časnikov in podob, da bi ž njimi svoje prostore ozaljšala. Ustanovitelj omenjene čitalnice je g. Radovič, Dalmatinec. Pooblaščen darila sprejemati je stud. med. Pavlo Steič v splošni bolnišnici na Dunaji. — Živili Slovani v Ameriki!

Listnica vredništva. Gosp. K. v Kan: Prepozno — objavimo prihodnjič.

Žitna cena

v Kranji 22. februarja 1869.

Vagán pšenice 4 fl. 60. — rži 3 fl. 33. — ječmena 2 fl. 86. — ovsa 2 fl. — soršice 3 fl. 80. — ajde 2 fl. 40. — prosa 2 fl. 50. — krompirja 1 fl. 66. — fižola 3 fl. 52.

Žitna cena

v Ljubljani 11. februarja 1869.

Vagán (Metzen) v novem denarji: pšenice domače 4 fl. 50 — banaške 5 fl. — turšice 3 fl. 10. — soršice 3 fl. 75. — rži 3 fl. 20. — ječmena 2 fl. 50. — prosa 2 fl. 40. — ajde 2 fl. 40. — ovsa 1 fl. 80 — Krompir 1 fl. 60.

Kursi na Dunaji 23. februarja.

5% metaliki 61 fl. 90 kr. Ažijo srebra 120 fl. 50 kr.
Narodno posojilo 68 fl. — kr. Cekini 5 fl. 78 kr.

Loterijne srečke:

V Trstu 20. febr. 1869: **13. 25. 40. 78. 63.**
Prihodnje srečkanje v Trstu bo 6. marca 1869.